

NAPILAP

[illegible][illegible]

SZÓZAT

(RÉSZLET)

HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL
LÉGY HÍVE, OH MAGYAR;
BÖLCSŐD AZ S MAJDAN SÍROD IS
MELY ÁPOL S ELTAKAR.



Széchenyi Lánchíd

Buda és Pest közötti állandó összeköttetést biztosító legrégibb, legismertebb híd a Dunán.

A magyar főváros egyik jelképe, egyben az első állandó híd a teljes magyarországi Duna-szakaszon.

Építését gróf Széchenyi István kezdeményezte, és finanszírozását báró Sina György szervezte. A hidat 1849. november 20-án avatták fel. A hidat megálmodó Széchenyit, és annak tervezőjét nem hívták meg az átadóra. Az alapkövet 1842. augusztus 24-én az V. Ferdinánd királyt képviselő József nádor tette le. A világháborús pusztításokat ez a dunai híd sem élte túl, 1949-ben, készítésének 100. évfordulóján építették újjá.



Széchenyi Lánchíd építésekor

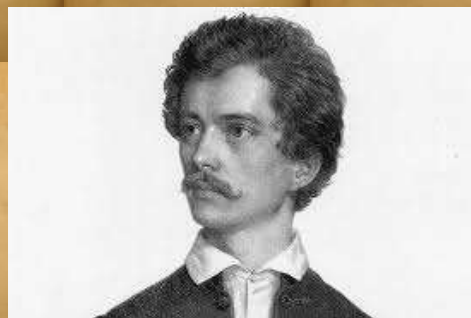
Írta: Felvinczi Márk, Németh Kornél

Híreink

- 1802: megalapul az Országos Széchényi Könyvtár és a Nemzeti Múzeum
- 1805: Az országgyűlés kiharcolja a magyar nyelv használatának jogát a fontos ügyekben.
- 1808: I. Ferenc császár megalapítja a Lipót-rendet
- 1809: Nemesi felkelés Napóleon ellen. A győri csata a franciák ellen.
- 1821: Kolozsváron megnyitják a Farkas utcai kőszínházat, az első magyar színházépületet.
- 1823: Kölcsey Ferenc megírja a Himnusz
- 1825: A Magyar Tudományos Akadémia megalapítása, Magyarországon a reformkor kezdete. Pozsonyi országgyűlés.
- 1830: Megjelenik a „Hitel”, Széchenyi István műve, amely a reformkor programjává válik.
- 1831: Parasztfelkelés
- 1835: V. Ferdinánd lesz a király
- 1837: A pesti Nemzeti Színház megnyitása
- 1838: A nagy pesti árvíz
- 1839: Megkezdődik a Duna felett a Lánchíd építése
- 1844: Magyarországon hivatalos nyelv lesz a magyar
- 1846: Megnyílik az ország első vasútvonala Pest és Vác között. Megépül az első távíróvonal.
- 1848. március 15. – Pesten kitör a forradalom
- 1849. január: Kossuth Lajos kormánya Pestről Debrecenbe költözik.
- 1850: Létrejön a vasúti összeköttetés Pest és Bécs között.
- 1850-es évek: Bach-rendszer - a nyílt abszolutista önkény időszaka
- 1861: Az országgyűlés elutasítja mind az októberi diplomát, mind a februári pátenst.
- 1867: Kiegyezés a Habsburg-ház és a magyarok között. Megszületik az Osztrák–Magyar Monarchia dualista állam
- 1868: Magyar–horvát kiegyezés. Magyarországon nemzetiségi és népiskolai törvény
- 1871: A budai Műegyetem megnyitása
- 1872: A Kolozsvári Tudományegyetem megnyitása
- 1872-1874: Az utolsó nagy kolerajárvány
- 1873: Pest, Buda, majd Óbuda egyesülésével létrejön az új főváros, Budapest
- 1875: Tisza Kálmán alakít kormányt. Kormányzása alatt a gazdasági élet jelentősen felgyorsul.
- 1879: A szegedi nagy árvíz
- 1884: Megnyit a budapesti Magyar Állami Operaház
- 1894: Kossuth Lajos meghal Torinóban
- 1895: Átadják a Mária Valéria hidat Esztergom és Párkány között.
- 1896: Millenniumi ünnepségek

Írta: Tisza Fanni, Niklós Selena

Interjú Petőfi Sándorral

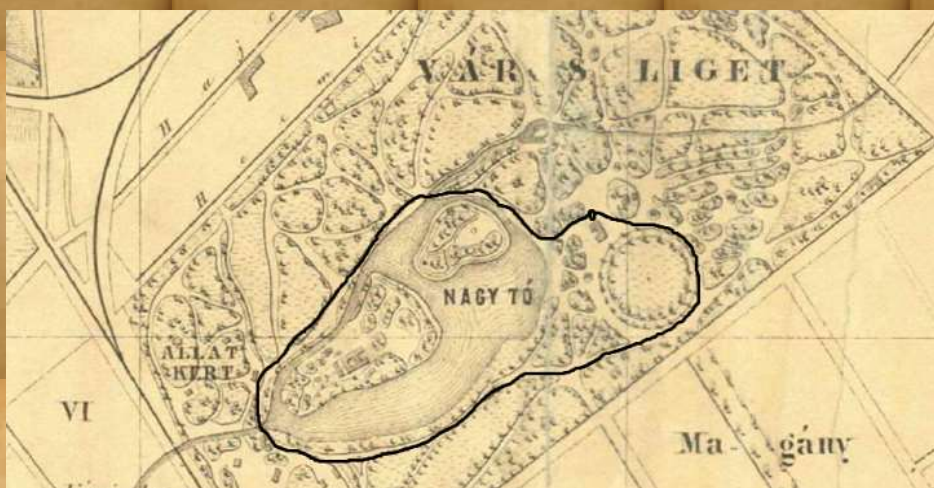


- **Üdvözlöm Önt. Az első kérdésem az lenne, hogy mondana magáról esetleg pár szót? Hol született, szülei neve, és hogy miről lett ismert?**
- Jó napot kívánok. Valójában Kiskőrösön születtem 1823-ban január 1-én, az eredeti nevem Petrovics Sándor volt. Mivel születésem után hamarosan Kiskunfélegyházára költöztünk én Kiskunfélegyházát tartom szülőföldemnek. Édesapám neve Petrovics István, édesanyám neve pedig Hrúz Mária. A feleségem Szendrei Júlia, egy gyermekünk van, Petőfi Zoltán. Valószínű, hogy a legtöbb ember számára elégiaim, ódáim valamint elbeszélő költeményeim miatt lehetek ismert. Ezek közül is talán a legtöbb ember a „Nemzeti dal”-t ismeri.
- **Hol végezte az iskolai tanulmányait?**
- Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumba, a Piarista Gimnáziumba és a Pápai Református Kollégiumba jártam.
- **Melyik irodalmi irányzat a kedvence?**
- A kedvencem a romantika.
- **Ha jól tudom 1839-ben katonának állt, majd 1841-ben már le is szerelték és vándorszínésznek állt. Miért történt ez?**
- Igen, valóban jól tudja. Őrnagy voltam az Erdélyi Hadseregben. Egészségi állapotom miatt szereltek le a katonaságtól, nagyon vékony, erőtlen fiatal voltam. Ezt követően lettem vándorszínész.
- **Első verse 'A borozó' 1842-ben jelent meg. Ez milyen élményeket hord maga után?**
- Igen, egész pontosan május 22-én jelent meg. Rengeteg élményt hord magával, talán a legnagyobb élmény az az, hogy abban az évben ismerkedtem meg jó barátommal, Jókai Mórral.
- **Mire volt képes, hogy verseit kiadják?**
- Elég elszánt embernek tartom magam. Volt egyszer olyan, hogy Debrecenből elmentem gyalog Pestre, mert akkoriban ez gyorsabb megoldás volt, mint a posta. Aztán több álnevet is használtam, hogy az emberek ne unjanak meg „Petőfi”-ként.
- **Milyen írói álneveket használt?**
- Rónai Sándor és Andor Deák neveket használtam álnévként.
- **Ez csodálni való teljesítmény. Utolsó gyors kérdésem pedig a jelenre vonatkozik. Gondolta volna akkoriban, hogy ilyen ismert lesz ennyi év távlatában is, hogy utcákat, tereket, intézményeket neveznek el magáról?**
- Nem, nem gondoltam volna. Igaz, hogy akkoriban már ismert voltam, de hogy ennyi év után is szinte minden ember tud tőlem idézni, vagy legalább is tudja, ki vagyok az számomra nagy megtiszteltetés.
- **Köszönöm szépen, hogy válaszolt erre a pár kérdésre, és időt szakított rám.**

Lóversenyzés

Magyarországon megjelent a lóversenyzés! Most már itt is van nem csak Angliában! Az első verseny 1827. június 6-án rendezik meg, azaz holnap Pesten! A verseny 4 napos lesz.

Az első futam az "Elegyes futtatás" lesz, amelyben a ménesgazdák magyar és osztrák nevelésű lovai indulhatnak. A második futamban a nem méntulajdonos gazdák lovai indulnak. A harmadik szám a nyeretlenek versenye lesz. Harmincegy induló lesz. A harmadik nap 'A Nagy díjak napja' lesz. A versenyben nem telivér lovak indulhatnak. A negyedik napon a kisbirtokos gazdák lovai is indulhatnak. Mindenki jöhet, szegény gazdag, mindenki!



Írta: Hölzl Lőrinc, Fülöp Bálint

Széchenyi István és a hajózás története

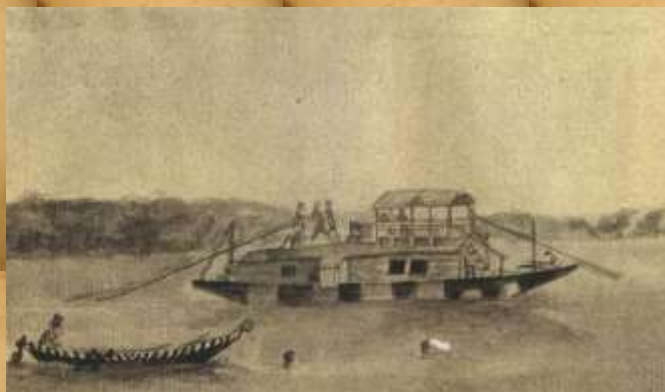


Széchenyi István és a hajózás története

A hajózás és a Duna Gőzhajózási Társaság fellendülésében nagy érdeme volt Széchenyinek, aki felismerte a hajózás jelentőségét, és sürgette fejlesztését.

A hajózás és a Duna Gőzhajózási Társaság (DGT) fellendülésében nagy érdeme volt Széchenyinek, aki felismerte a hajózás jelentőségét, és sürgette annak fejlesztését.

Sokat foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a gőzhajózást kiterjessze a Dunán a Fekete-tengerig. Céljának megvalósítása érdekében a Desdemona nevű evezős fahajóval 1830-ban Pestről Galacba utazott a dunai viszonyok tanulmányozása végett.



Széchenyi – Desdemona nevű hajója

Szorgalmazta, hogy a társaság építsen tengeri hajókat is, amelyekkel összekapcsolható lenne a dunai és a fekete-tengeri hajóforgalom.

Széchenyi 1833. szeptember 3-án a Franz I. gőzössel a Tiszán Szegedig hajózott. Propaganda akciója nagy feltűnést keltett a Tisza-menti lakosság körében. Ebben az időben indult meg a Tisza szabályozása is.

Széchenyi nevéhez fűződik a balatoni gőzhajózás újrászervezése is.

Széchenyi István olyannyira szívén viselte a balatoni gőzhajózás sorsát, hogy saját költségén szakértő bizottságot hívott össze – főként külföldi hajógyári mérnököket –, hogy bebizonyítsa, a hajózásnak a pénzen kívül semmi akadálya nincsen.

A gőzhajó fateste végül az Óbudai Hajógyárban készült, a géprésze pedig Rotterdamban. A hajót, amely később Kisfaludy néven vált ismertté, Fűreden szerelték össze.

A háromszáz férőhelyes utasszállító gőzöst, melyen ebédlő és könyvtár is volt, először 1846. szeptember 21-én, Széchenyi 55. születésnapján bocsájtották vízre.



A DGT ezekben az években rohamosan fejlődött. 1836-ban Magyarországon már 19 hajóállomása működött.

Óbudai Hajógyár



A gőzhajó gőzgéppel vagy gőzturbinával hajtott hajó. Gőzhajónak szokás nevezni az olyan hajókat is, melyek fő energiaforrása gőzgép, de árbocokkal és vitorlákkal is fel vannak szerelve és így a gőzgép használata nélkül önálló vitorlázásra is képesek.

A gőzgépet a 18. században találták fel és kezdték alkalmazni hajók hajtására, de ez a technika csak a 19. század elején terjedt el.

A dunai a gőzhajózás Széchenyi István és Kossuth Lajos kezdeményezésére indult meg

A dunai gőzhajózás kezdete 1817. március 21. Ekkor tette meg első próbaútját Bernhard Antal pécsi feltaláló Carolina nevű gőzhajója, melyet a Dráva menti Sellyén épített. A hajó hossza 13,37 m, szélessége 3,16 méter volt, merülése 1,02 m. 24 lóerős gőzgép hajtotta, melyet részben szintén Bernhard készített és a korábban vízkerekekkel szerzett tapasztalatait hasznosító oldalkerekek hajtották előre a járművet. A hajó egy 488 mázsa tömegű rakománnyal terhelt uszályt vontatott a Dunán. A hajót először vontatóként kívánták hasznosítani a Dunán, de teljesítménye nem volt mindenhol elegendő a feladathoz, ezért végül Pest, Buda és Óbuda között személyszállításra használták. Az utasok a hajó vontatta uszályra szálltak fel és az együttes napi két menetet teljesített. Természetesen csak hajózási szezonban közlekedett, mert a hajóhídon olcsóbb volt átkelni és így kevés utasa volt. Egy idő után visszavitte tulajdonosa a Drávára.

Írta: Demkó Dominik, Szalisznyó Levente

A Reformkor művészete Magyarországon 1800 és 1850 között

Magyarországon az 1848-as forradalmat megelőző és előkészítő időszakot reformkornak nevezzük. Ez a korszak, sok újítást hozott a művészetbe is. Hatása legfőképpen az 1820-as évektől éreztette hatását. Az irodalom területén megjelenik a romantika, majd a népiesség.

A képzőművészetben is észrevehető a megújulás, legfőképpen Ferenczy István szobrásznak köszönhető, akinek híres műve 'A szép mesterségek kezdete', ismertebb nevén a Pásztorlányka.

Az irodalomban a legfontosabb feladat volt a magyar nyelvet államnyelvé tenni, hogy ez válhasson az irodalom kifejező eszközévé. A magyar irodalom két nagyjelentőségű műve is ebben az időszakban született. Kölcsey Ferenc: Himnusz 1823-ban, valamint Vörösmarty Mihály: Szózat 1836-ban.

Az építészetre is a klasszicista stílus volt a jellemző, és nemzetközi viszonylatban is elismert alkotások születtek. Ekkor épült meg a Nemzeti Múzeum, valamint Széchenyi Istvánnak köszönhetően a Lánchíd.

A korszak legelismertebb művészei, Barabás Miklós - festőművész, Markó Károly - festőművész, Lotz Károly-festőművész, Ferenczy István-szobrászművész, Pollack Mihály - építész, Hild József- építész, Vörösmarty Mihály - költő, Petőfi Sándor - költő, Kölcsey Ferenc - költő.

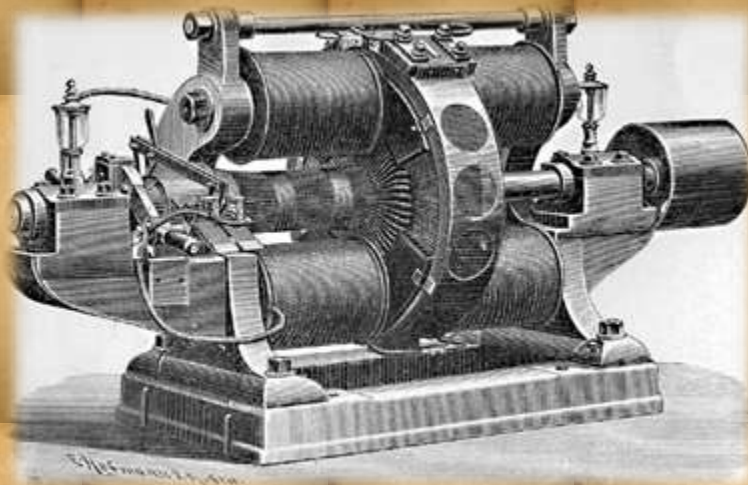
Írta: Kormos Olivér, Kátai Szabolcs

Korunk feltalálói

DINAMÓ

A dinamóelvet Jedlik Ányos ismerte fel elsőként 1861-ben, azonban tőle függetlenül a német Ernst Werner von Siemens szabadalmaztatta elsőként 1866-ban. 1867-ben Charles Wheatstone szintén kijött egy dinamóelvvvel, csak ő párhuzamos kapcsolást javasolt.

A mozgási indukciót hasznosítja feszültség létesítésére, mert az erős mágneses térben mozgatott villamos vezetőben feszültség jön létre. A keletkező feszültség nagyságát állandó mágneses térerősségnél és távolságnál a mozgás sebessége határozza meg.



Jedlik Ányos

(Szímő, 1800. január
11. – Győr, 1895. december 13.)

magyar
természettudós, feltaláló, bencés szerzetes,
kiváló oktató. Eredeti neve *Jedlik István*,
az Ányos a rendben felvett neve. Hozzá
fűződik többek között az
első villanymotor megalkotása, az
öngerjesztés elve, a dinamóelv első
leírása, a szódavíz magyarországi gyártása
és a feszültségsokszorozás felismerése.



COLT

A Colt 1851 Navy Revolver teljes gyártási számát csak a Colt Pocket modellek haladták meg a párhuzamos fejlesztés során, és mintegy 215 000 hazai egységet és körülbelül 42 000 darabot gyártottak a Colt London Armory-ban.



GYUFA

IRINYI JÁNOS



A gyufa egyik végén gyúlékony anyaggal bevont, dörzsölésre könnyen gyulladó, tűzgyújtásra vagy hőadásra használt éghető fa pálcika. Két legfontosabb változata a csak a speciális dörzsfelületen meggyulladó biztonsági gyufa, illetve a gyakorlatilag bármely érdes felületen tűzre kapó, mindenben gyulladó gyufa. Kínában már a 6. században használtak tűzgyújtásra kénnel átitatott fenyőfa pálcákat, de a modern gyufát csak a 19. század elején találták fel, és 1834-ben nyílt meg az első magyarországi dörzsgyufagyár.

Írta: Jónás Bálint, Zana Gergő, Tóth István, Balázs Imre, Mayer Norbert



A REFORMKORI DIVAT



A napóleoni háborúk után még igen sokáig fenntartotta magát az Empire stílus irányzat.

A derékvonal magasan mell alatt volt, az ujjak mérsékelten bőek voltak és hosszan lenyúltak a csuklóra, a szoknya mellvonaltól lefelé egyenletesen bővült, kis alapbősséggel, díszítés csupán a szegély mentén helyezkedett el.

1820-tól kezdve ez változott fokozatosan évről-évre. Először is a derékvonal szállt lejjebb és széles övvel emelték ki. A mellkas része gazdag és dús paszományozással, különféle rátétekkel volt kiemelve. Az ujjak vállnál puffosabbak lettek, először csak egy golyó alakú dudor emelte ki a vállat, az alatt az ujj többi része simán, lazán omlott a karra. Végül a szoknya is egyre bővebb lett, aminek a térd alá eső részét gyakran előszeretettel díszítették cikornyás rátétekkel, a szegélyt pedig vattázott hengerrel merevítették.



Írta: Zólyomi Alexandra, Németh Lara, Miskolci Adél

Reformkori cukrászdák

A vendéglátás az egyik legalapvetőbb funkciója a társadalmi életnek. Mint profittermelő szakma csak később jelent meg nálunk, a cukrászat pedig mindehhez képest már teljesen új keletű vállalkozási forma. Napjainkban a hazai cukrászszakma még igen csak gyerekcipőben járt, es csak mostanában indult el magyarországi sikerútján. Az évek folyamán az egyszerű cukorkák és drázsék készítésétől eljutottunk először a marcipánig, a grillázsig és a csokoládéig, majd megjelentek Magyarországon is a lisztes termékek, később a különböző krémek, folyamatosan tanultuk el a technikákat és technológiákat a külföldi cukrászmesterektől, míg nem eljutottunk a mai megoldásokig. De térjünk is rá Magyarország híres cukrászdáira és azok történetére.



A Százéves Cukrászda Gyulán található.

Maga az épület az 1801. évi tűzvész után létesült, több évtizedig gyógyszerházként működött, majd 1840-ben Salis András cukrászmester cukrászdává alakíttatta. A létesítmény igazgatása kézzől-kézre járt, majd el lett adva a helyi önkormányzatnak. A létesítmény sok érdekes kincssel rendelkezik, például a sarokterem fali polcállványzata, a két aranyozott favázával, és a fedeles cukorkásüvegekkel, valamint a régi edényeket őrző vitrines pult is, illetve egy 32 sípos gépporgona.

Pest-Budán Schwabl Ferenc hozta létre elsőként azt a cukrászdát, amely már a Ruszwurm nevet viselte. A Ruszwurm az előkelőségek cukrászdája, főurak, arisztokraták, királyok és királynék fogyasztják széles választékát. A termékei között megtalálhatóak a díszes dobozokban árult cukorkák, a kuglófok, és a különleges ám mégis népszerű fodormenta-rudacsák, valamint olyan üdítő jellegű italok, mint a jegeskávé.



Kugler kávéház utódja a svájci származású Gerbeaud Emil lett, akiről hamar kiderült, hogy több mint rátermett a posztra. A már eddig is népszerű termékínálatot számos új, saját készítésű cukrászkészítménnyel bővítette: több száz féle teasüteménnyel (például macskanyelv), csemegecukorkával, vajas, párizsi és hasonló krémmel töltött süteményekkel, valamint az azóta országszerte elhíresült csokoládébonbonokkal, például a népszerű konyakos meggyel. Gerbeaud cukrászdájába járni egyszerre volt gasztronómiai élmény és közéleti szereplési lehetőség.



Gerbeaud Emil tanítványai közül került ki többek között Hauer Rezső is, aki az egyik legnagyobb vetélytársává nőtte ki magát. A Hauer cukrászda a főváros talán legjobban iparosodott és leggyorsabban bővülő cukrászdája. Korszerű gépeket üzemeltet, többek között nála épült meg az ország első gőzkemencéje. Kínálatába olyan cukrászkészítmények tartoznak, mint a Hauer-krémes, az igen népszerű ananász és marcipánízesítésű tejszínes sütemény, a jegelt tejszíntorta és egyéb tartós desszertek.

Véleményem, és saját élményeim alapján a kávéházak és cukrászdák népszerűsége a hangulaton alapul, és a környezeten, hisz, ki ne szeretne meghitten beszélgetni, vagy komoly üzleteket kötni egy fényűző teremben egy nagy csillár alatt, miközben a kávé és sütemény illata belepi a légkört? Az embert vonzzák azok a helyek, amik különlegesek valamiben, és minden olyan kávéház/cukrászda, aminek régre visszanyúló történelme van, már különlegesnek számít. Büszkék lehetünk a híres magyar cukrásztermékekre, mint például a Dobos-torta, és büszkék lehetünk a fent felsorolt cukrászdáinkra is.

Írta: Bóbis Barnabás, Kerekes Barbara

REFORMKORI KULTURÁLIS FEJLESZTÉSEK

A nemzeti nyelv fejlesztésére kibontakozott a Kazinczy vezette nyelvújító mozgalom. Az iskolákban már tantárgyként tanítják a magyart. 1844-től fél évszázad küzdelme után országunkban hivatalos nyelv lett a magyar. Széchényi Ferenc könyvtárát, érem- és ásványtani gyűjteményét a nemzetnek ajánlja fel. Iskolák születnek, ahol mérnököket, bányatiszteket, orvosokat képeznek. Elindul az értelmiség képzése.

Fellendül a könyvkiadás, újságkiadás. Az Athenaeum 1843-ig az irodalom mellett a reformok szócsöve volt, majd szerepét a Kossuth szerkesztette Pesti Hírlap veszi át. Csak néhányan korszakunk kiemelkedő alkotóiból: Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Jókai.



Írta: Jónás Bálint, Zana Gergő

Reformkori Keresztrejtvény

1.								A	J	O	S	
2.	S	Z	A	B	A	D	S	G				
3.			P	O	Z	S	O	Y				
4.					S	Z	É	H	E	N	Y	I
5.		K	O	S	S	U	T					
6.								R				
7.								E	Á	K		

1. Kossuth
2. Sajtó
3. Országgyűlések helyszíne
4. István
5. Miniszterelnökünk Lajos
6. Fáy András foglalkozása
7. A haza bölcse (.... Ferenc)

Készítette: Varga Nikolett, Bagi Boglárka

Robert Burns: A Red, Red Rose

O my Luve is like a red, red rose
That's newly sprung in June;

O my Luve is like the melody
That's sweetly played in tune.

So fair art thou, my bonnie lass,
So deep in luve am I;

And I will luve thee still, my dear,
Till a' the seas gang dry.

Till a' the seas gang dry, my dear,
And the rocks melt wi' the sun;
I will love thee still, my dear,
While the sands o' life shall run.

And fare thee weel, my only luve!
And fare thee weel awhile!
And I will come again, my luve,
Though it were ten thousand mile.

Robert Burns: Vörös, Vörös Rózsa

Óh, az én szerelmem olyan, mint a vörös, vörös rózsa
Az újonnan jött tavasz szívemben.

Óh, a szerelmem olyan, mint egy dallam,
A legédesebben játszott dallam.

Oly varázslatos vagy kedvesem.
Mély szerelemben vagyok.

És addig foglak szeretni életem,
Amíg a tengerek ki nem apadnak.

Amíg az óceánok ki nem száradnak,
Amíg a sziklák el nem olvadnak a napfényben,
Én szeretni foglak kedvesem,
Amíg az életünk homokja leperreg.

Remélem, én leszek az egyetlen igaz szerelmed,
És nem hagysz el soha.
Én újra és újra szeretni foglak,
Még ha 10 000 mérföldre is leszel.

Fordította:

Bagi Boglárka, Varga Nikolett, Miskolczi Adél, Kormos Olivér, Jónás Bálint,
Bózendorf Ferenc

Szerkesztők:

- Bagi Boglárka
- Varga Nikolett
- Tisza Fanni
- Kerekes Barbara
- Zólyomi Alexandra
- Németh Lara
- Niklós Selená
- Miskolczi Adél
- Jónás Bálint
- Hölzl Lőrinc
- Fülöp Bálint
- Bóbis Barnabás

-Kormos Olivér

-Kátai Szabolcs

-Szalisznyó Levente

-Tóth István

-Németh Kornél

-Gyurkó Iván

-Mihályi Olivér

-Felvinczi Márk

-Mayer Norbert

-Balázs Imre

-Demkó Dominik

-Zana Gergő

Főszerkesztők:

- Bózendorf Ferenc

- Molnár Vince

- Nagy Dániel

- Tóbiás Rita



Márciusi ifjak



"Ezredéves történelmünk bizonyságul szolgál, hogy nem vagyunk gyermek nemzet; 1848-i történelmünk bizonyságul szolgál, hogy nem vagyunk elaggott nemzet. "

Kossuth Lajos

Kiadás: 2021.03.12

Reformkori épületek

Lánchíd

Magyarország első hídja
Pestet és Budát köti össze.

Építették 1839 és 1849
között.

Tervezője William Clark.

Építési tervező: Clark Ádám.



Nemzeti Múzeum

A Magyar Nemzeti Múzeum országos múzeum, mely a magyar történelem tárgyi emlékeit gyűjti és mutatja be. Főépülete Budapest VIII. kerületében, a Múzeum körúton található.

A múzeum klasszicista stílusú épülete 1837–47 között épült, tervezője Pollack Mihály építész volt, alapítója gróf Széchenyi Ferenc.



Hírek a nagyvilágból

1800-1850

1800: Washington az Egyesült Államok fővárosa lett.

1801: Nemesi összeesküvők meggyilkolják I. Pál orosz cárt. Utóda I. Sándor.

1802: Anglia és Franciaország megkötí az amiens-i békét, amely lezárja a két ország közötti háborút.

1803: Az oroszok elfoglalják Alaszkát.

1804: II. Ferenc császárságot hoz létre az osztrák örökös tartományokból.

1806: II. Ferenc császár lemond a német-római címről.

1808-1809: Orosz-Svéd háború kezdődik.

1812: Lezárul az Orosz-Török háború.

1818: Franciaország csatlakozik a Poroszország, Ausztria, Oroszország és Nagy-Britannia által alkotott szövetséghez.

1819: Az angolok elfoglalják Szingapúrt.



1820: I.Ferenc látogatása Budán.

1821: Szent Ilona szigetén meghal Napóleon.

1822: Görög nemzeti felszabadító háború a törökök ellen.

1825: Uruguay független lesz.

1826: Orosz-Perzsa háború kezdődik.

1828: Oroszország és Perzsia békét köt. Orosz-Török háború kezdődik.

1836: Texas elszakad Mexikótól.

1837: Elkezdődik Viktória királynő uralkodása Nagy-Britániában.

1839: Franciaország meghódítja Laoszt.

1846: Írországbán egy új függetlenségi mozgalom kezdődik.

1848: Forradalom Pesten.

1849: Elbukik a magyar szabadságharc.

1850: Kossuth a Török Birodalomba érkezik.



XIX. századi magyar nemzetiségi politika

A horvát–magyar határ hazánk egyik sajátos határszakasza. Az elmúlt másfél évszázadban jelentős minőségi változásokon ment keresztül.

Az erdélyi szász Stephan Ludwig Roth az 1841-i erdélyi országgyűlésen azt javasolta, hogy a törvényeket latinul, magyarul és németül adják ki, az országgyűlés nyelve a régi hagyományok alapján legyen magyar, de a közigazgatás a néppel saját nyelvén, tehát magyarul, németül, románul érintkezzék.

A többségi magyar álláspontot kifejező Kossuth Lajos a Pesti Hírlapba írt cikkében azt javasolta, hogy a magánéletben mindenki használhassa saját nyelvét, de a közigazgatásban,

törvényhozásban,

igazságszolgáltatásban minden szinten tegyék kötelezővé a magyart. Széchenyi 1841-ben kiadott röpirata és a Pesti Hírlap

ugyanaz év elején megjelent vezércikkei, valamint Kossuth válasza és mások reakciói a vitára.



Az erdélyi románok elsősorban a jobbágyok felszabadítását akarták. Ők Balázsfalván tartották gyűlésüket. A románok szembefordulásának fő oka az elmaradt jobbágyszabadításban kereshető.

XIX. századi költők és írók

Petőfi Sándor

1823. január 1-én, Kiskőrösön született. Apja Petrovics István, anyja Hrúz Mária. Felesége Szendrey Júlia, fia Petőfi Zoltán. Pápán tanult és ott ismerkedett meg Jókai Mórral. Sopronban katonának állt. 1844 megírta a János vitézt, amivel hírnevet szerzett. 1847 Megismerkedett Arany Jánossal. Megvádolták, hogy gyáva ezért részt vett csatákban. 1849. július 31-én Segesvári csatában.



Kölcsey Ferenc

Kölcsey Ferenc 1790. augusztus 8-án született Sződemeteren. Nehéz élete volt, mert hamar elárvult és a fél szemét elvesztette himlőben. Művelt volt hisz több nyelven beszélt, köztük latinul is. Unokaöcsét Kölcsey Kálmánt is fölnevelte. Részt vett a nyelvújításban és a pozsonyi országgyűlésen.

Hátralévő életében

Szatmárcsekén

gazdálkodott. 1838.

augusztus 24-én halt meg

Szatmárcsekén

megfázásban.



Jókai Mór

1825. február 18-án született Komáromban. Apja Jókay József, anyja Pulay Mária. Testvérei Jókay Károly, Jókai Eszter A márciusi ifjak egyike, regényíró, mesemondó, országgyűlési képviselő, főrendiházi tag, az MTA igazgató tanácsának tagja, Szent István rend lovagja, Kisfaludy Társaság tagja, 1876-1903-ig a Petőfi Társaság elnöke. 1904. május 5-én.



Vörösmarty Mihály

1800. december 1-én született Kápolnásnyéken egy szegény nemesi családban. 1807-1811 Kápolnásnyéken majd 4 évig tanult Székesfehérváron. ezt követően Pestre költözött, ahol ügyvéd lett, a politikában is szerepet vállalt Kossuth mellett. (itt fedezte fel Petőfi Sándor tehetségét). Az ügyvédi élet után egy nemesi családban volt házi tanító. A szabadságharc után bujdosni kényszerült. 1855. november 19-én halt meg Pesten.



A XIX. század magyar feltalálói

Irinyi János - Gyufa

Rengetegen próbálkoztak egy egyszerűbb tűzgyújtó eszköz feltalálásával, egészen a VI. Századtól a XIX századig. Az 1800-as években feltalált kezdetleges dörzsgyufák rengeteg negatív tulajdonsággal rendelkeztek: kisebb-nagyobb kellemetlen szagokat árasztottak ráadásul a munkások foszformérgezést kaptak. A zajtalan és robbanásmentes biztonsági gyufát 1836-ban a Magyar Irinyi János találta fel még vegyészhallgató korában. Professzora Meissner Pál egyik sikertelen kísérlete



Jendrassik György Gázturbina:

A gázturbinának kifejlesztése során sokáig úgy tartották, hogy hatékonyan csak a nagy legalább 1000 lóerős turbinák működtethetők. György által feltalált és világelsőként megvalósított kis teljesítményű 100-300 lóerős turbinák viszont megnyitották az utat a gázturbinának a közlekedésben való alkalmazása előtt.



Csonka János

A szegedi születésű feltaláló a magyar technikatörténet kiemelkedő alakja. A jelenleg üzemeltetett sok százmillió benzinmotoron ma is olyan karburátor van, melynek alapgondolatával Bánki Donáttal együtt ők ajándékozták meg a világot, és amelyet elsőként szabadalmaztattak. Állítólag ez adta az ötletet, hogy megalkossák a porlasztót, mely a motorokban azóta is az üzemanyag-levegő keveréket állítja elő.



Puskás Tivadar - Telefonközpont:

Puskás Tivadar 1844. szeptember 17-én született Pesten, a nemesi származású ditrói Puskás Ferenc hajózási vállalkozó és felesége, Agricola Mária első gyermekeként.

A távíróközpont kiépítését tervezte, ekkor jött a hír, hogy a philadelphiai világkiállításon Bell új találmányt mutatott be: a telefont. Puskás azonnal odautazott, hogy megnézzze. Úgy látta, a távírdaközpont helyett valójában telefonközpontot kell.



Liszt Ferenc

Mintegy száz anekdotát lehetne összeszámolni Lisztról. Valamennyi autentikus lenne? Aligha lehetne ezt állítani. Hogy az egyhangúságot elkerüljük, csupán egy féltucatnyira korlátozzuk vizsgálódásunkat.

Nos, egy este Liszt Ferenc több szerzeményét adta elő az Elysée-palotában. Grévy elnök, akit teljesen lenyűgözött a művész, hozzálépett:

– Ó, kedves mester – szólt – mily csodálatos zene, s milyen nagyszerű előadás! Abban a szerencsében részesültünk, hogy korunk egyik legtehetségesebb zenészének tapsolhattunk.

Liszt zavartan üdvözölte az elnököt.

– De hát jut eszembe – folytatta az elnök –, feltétlenül egyet kell értenie azzal, hogy a következő felterjesztésnél a Becsületrendet kérjem az Ön számára...

– Az igazat megvallva, Elnök Úr – felelte Liszt – egészen zavarba hozott magas jóindulata, higgye el, mélyen átérzem a felajánlott kitüntetés fontosságát. El is fogadnám mélyeséges hálával, ha... – bocsásson meg Elnök Úr nyíltságomért, roppant sajnálom, hogy ily valomással kell szolgálnom – szóval... ha már jó néhány évvel ezelőtt nem kaptam volna meg ugyanezt a kitüntetést!

Grévy elnök kissé zavarba jött váratlan tévedése miatt. – Jó, jó, mondta, kitűnő! Akkor hát a tiszti fokozatot kell megkapnia.

Liszt rendíthetetlen nyugalommal ismét elmondott vagy húsz, válogatottan udvarias mondatot. Végül elismerte, hogy a kitüntetés fokozatának ilyen megemlése minden vágyát kielégítené, ha... ha, ez is meg nem történt volna már. Valóban, ebben az időben Liszt

„A Medici-villa szerény bentlakója voltam. Liszt gyakran jött el az Akadémiára... Egyszer azt kérdezte tőlem, ismerem-e Beethoven 106. szonátájának fenséges Adagióját. Azt válaszoltam, hogy nem ismerem.

– Akkor hát eljátszom magának, hallgassa meg!

És előadta egyedül nekem ezt a csodálatos

azon kevés művészek közé tartozott, akik a Becsületrend tiszti fokozatával rendelkeztek.

Így vette rá a művész maliciózan Grévy elnököt arra, hogy a Becsületrend parancsnoki fokozatát adományozza neki.

Az *Annales* egyik érdekes előadásán az azóta elhunyt Bourgault-Ducoudray mester nem tudott ellenállni a kísértésnek, hogy Liszt csodálatos jellemét dicsérje: szellemességét, jóságát. Amikor a híres *Rapszódia*k szerzője későn ért haza, úgy mondják, hogy fel ne ébressze imádott anyját, nemegyszer egy lépcsőfokon aludt!

Egyszer, amikor Wagner kedves fesztelenséggel közölte vele:

– Tudod, a *Walkür*öm számára elloptam egyik motívumodat... Liszt így válaszolt:

– Nagyszerű, így legalább az én muzsikámat fogják játszani!

Liszt nem tűrte, hogy játéka közben beszéljen valaki. Egyszer, amikor a cári udvarban zongorázott, az uralkodó beszélgetni kezdett valakivel kíséretéből. Liszt azonnal abbahagyta a játékot. Amikor a cár meglepődve a váratlan szünet miatt megkérdezte annak okát, a művész hidegen felelte: – Amikor az uralkodó beszél, hallgatni kell!

Tudjuk, hogy Liszt könyörületessége határtalan volt. Állandóan és mindenét odaadta a rászorulóknak. Wohl Janka egyszer rajtakapta, hogy „bankjegyeket hajtogat össze és rak bele az íróasztalán halmozódó borítékokba. Egyszerűen azokra a levelekre válaszolt, amelyekben pénzt kértek tőle”.

Bourgault-Ducoudray mesélte róla ezt a megható történetet is még a korai évekből:

művet, amelyhez nem csupán zongorista kíváncsi, de amely hihetetlen érzelmi gazdagságot is igényel. Sohasem fogom ezt elfelejteni.”

A *Tamara* zenészének hálája nem valamennyi zenész háláját fejezi-e ki ez iránt a génusz iránt, aki oly szuverén és termékeny hatással volt műveikre?

L. V.



Napjainkban a zenetörténettel és a zenészekkel foglalkozók aligha nélkülözhetik azt a tipikus és élvezetes dokumentumforrást, amit a kortárs karikatúrák jelentenek, amelyek egy korszak benyomásait és gondolatait tükrözik. Az első impulzust kétségkívül kitűnő kollégánk, a tudós Adolphe Julien Richard Wagnerről és Hector Berliozról összeállított nagyszerű kötetei jelentik. Ezekben a karikatúrák a legjellegzetesebb, legmeglepőbb dokumentumok, rövid, ironikus formában a kor véleményét, egy esemény teljes arculatát tükrözik. Ami Lisztet illeti, hátra van még egy hasonló mű elkészítése. S kíváncsú, hogy egyszer a magyar mester valamely lelkes és türelmes csodálója elkészítse azt.

A barátságtalan vagy gúnyos karikatúrák és krokik ikonográfiája nem lesz egyformán bőséges mindegyik fejezetben, mert például Liszt korai kompozíciói kevés feltűnést keltet-

tek, s a mű helyett csaknem mindig az ember, külseje, gesztusai, tehetsége került a figyelem középpontjába.

De a téma könnyűnek fog mutatkozni. Liszt oly boszorkányos mozgékonyással zongorázott, mintha négy keze vagy húsz ujja lett volna. Nem is mulasztják el a karikaturisták, hogy ezekkel a kiegészítő elemekkel, vagy egyetlen széklábon egyensúlyozva, vagy egy vágató ló hátán zongorázva ábrázolják.

„A zenész fiziológiája” feliratú plaketten, amely Daumier és Gavarni műve, Liszt csizmában és karddal az oldalán zongorázik. A kísérőszöveg annyira mulatságos és oly kevésbé ismert, hogy nem tudok ellenállni a kísértésnek, s leírom: „Mesélik, hogy Listz (sic) egy alkalommal gyalog látogatott el egy Pest környéki faluba, s ott a parasztok erőszakkal le akarták húzni a nagy művész cipőjét.”

MILL-CISSAN

Oktatás

Az abszolutizmus központosító törekvése volt, hogy a *nevelés és oktatás fölött az állam gyakorolja a főfelügyeletet*. Ez a felügyelet nemcsak az iskolára (katolikus és protestáns iskolákra) vonatkozott, hanem kiterjedt a házi oktatásra, a családi nevelésre is. Az államnak ebbe is joga volt beleszólni. A kormányzat következetesen törekedett arra, hogy *minden gyermek* részesüljön legalább annyi és olyan minőségű nevelésben-oktatásban, amelyet a népiskola nyújt.

Éppen ezért rendkívül szigorúan ellenőrizték a 6–12 esztendőös gyermekek tankötelezettségének érvényre juttatását. A gyerekeket sok esetben csendőrrel vitették el az iskolába, s emellett a szülőket súlyos pénzbüntetésre ítélték.

Az 1850-es évek elején továbbra is az 1845. évi helytartótanácsi rendelet, a „*Magyarország elemi tanodáinak szabályai*” maradt érvényben.

Eszerint az elemi iskola két tagozatból áll: az alsó két osztályból és a felső tagozat három osztályából. Ezek közül az utolsó a gyakorlati pályákra lépő gyermekek számára nyújtott praktikus ismeretanyagot.

A bécsi kultuszminisztérium 1855. évi rendelete alapján azonban már kétféle elemi iskolatípus létezett: négyosztályos *főelemi* és két- vagy háromosztályos *alelemi*. Az alelemi tulajdonképpen falusi

népiskola volt, ahol egy tanító gyakran több mint száz
gyerekekkel foglalkozott egyidejűleg. 1858-tól kezdve ez az
iskolatípus is négyosztályossá vált. Főeleminek a városi
elemi iskolát nevezték, amelyhez többször reáliskolát is
csatoltak.

Fentiek ellenére a század második felében a hivatalos
statisztikák szerint:

Az országban mintegy öt-hatezer településen nem volt
iskola, s a tanköteles gyermeknek csak 48%-a jár
iskolába. A besorozott újoncoknak csak 22%-a tudott írni-
olvasni.

Változás majd csak az Eötvös-féle népoktatási törvény,
az 1868. évi 38. tc. kibocsátását követően történt ezen a
téren.



Tizenkilencedik századi debreceni népiskolai tanterem rekonstrukciója. (Millenniumi iskolatörténeti kiállítás)

Sport

Magyarország sportélete a 19. században kezdődött szervezett formában az első úri sportklubok létrejöttével az evezésben, vitorlázásban, lovaglásban és korcsolyázásban. A század végén kezdtek terjedni a polgárok számára is elérhető és népszerű sportok, birkózás, kerékpározás, labdarúgás. Az újkori olimpiai játékok megrendezésével kapott lendületet a többi sportág elterjedése hazánkban. Szinte valamennyi Európában elterjedt sportban ott voltak már a kezdeteknél a magyar sportolók és sportvezetők. A legnépszerűbb sportágak a birkózás, kajak-kenu, kézilabda, labdarúgás, vívás és a vízilabda.

Magyarországon a legkedveltebb sportág a labdarúgás, az 1902-ben megalakult Magyar Labdarúgó-szövetség még abban az évben elindította a bajnokságot, a második világháborúig két csapat a Ferencvárosi TC és az MTK határozta meg a hazai labdarúgás színvonalát. Az 1910-es években és az 1920-as évek elején az MTK Európa legjobb csapatai közé tartozott és Schlosser Imre, Tóth Potya István, Schaffer Alfréd is világszínvonalú játékosok voltak.



A birkózó bajnokság 1903-ban kezdődött Magyarországon, 1908-ban Weisz Richárd már olimpiai bajnok lett. A görög kötöttfogású birkózás az eredményesebb nálunk, a későbbi keletkezésű szabad fogást Kárpáti Károly olimpiai eredményei tették népszerűvé. Napjainkig sikereket érnek el versenyzőink ebben a sportágban, többek között: Bóbis Gyula, Polyák Imre, Kozma István, Hegedűs Csaba.



A 19. század közepén élénk korcsolyázó élet volt télenként a Városligetben, 1869-ben már megalakult a Budapesti Korcsolyázó Egylet is. Városligeti Műjégpálya az 1930-as években. Versenyzőink vettek részt először nemzetközi versenyeken és az első sikerek is ebben a sportágban születtek. 1895-ben a budapesti Európa-bajnokságon Földváry Tibor nyerte a férfi műkorcsolyaversenyt, 1908-tól Kronberger Lily négyszer, Méray-Horváth Zsófia háromszor lett a világbajnok műkorcsolyában. Hosszabb szünet után a Rotter Emília, Szollás László majd a Kékessy Andrea, Király Ede páros nyert világbajnokságot.



Divat

Egy tisztességes úrinőnek millió öltözködési és viselkedési szabályt kellett észben tartania. Ezek megszegése ugyan semmiféle törvényben rögzített fenyítéssel nem járt, viszont annál súlyosabb büntetést jelentett, hogy a szabályszegőt az úri társaság megszólta, rosszabb esetben kiközösítette.



A női ruhákról elmaradt az uszály, kisebb lett a dekoltázs, ugyanakkor elterjedt a mély hátkivágás.

A szoknya szűkebb és rövidebb még mindig természetellenesen

magasan a mellék alatt helyezkedtek el.

A mellényt elől háromszögletűen és gallérszerűen kihajtották, általában hosszú ujjat is varrtak hozzá, melyet egészen a kézfejig meghosszabbodtak és lépcsőzetes buggyokba formáltak őket.

Nagy divat volt a szoknyát alul több soros fodorcsíkkal díszíteni. A ruhák kúpos és hengeres formái eltakarták a test természetes alakját.



Reformkori ételek

Dobostorta

A dobostorta a nevét Dobos C. József híres pesti cukrászmesterről kapta, ő volt az, aki 1884-ben megalkotta az első tortát, ami aztán a 20. század egyik kedvenc tortája lett. Dobos C. József (1847-1924), eredeti nevén Dobos Károly József szakács- és cukrászmestert az 1881-ben megjelent, és néhány éve újra kiadott „Magyar-Francia Szakácskönyv” szellemes szerzőjeként is ismerhetjük.



Eszterházy

A legenda szerint legelőször a Galántai herceg, Esterházy Pál Antal számára készítették el a vajkrémes különlegességet a XIX. században. Talán a feltevések közül ez a leghelytállóbb, hisz a herceg híres volt ínyencségéről, nevéhez köthető például az Esterházy-rostélyos is. Az alkotót illetően azonban már tényleg csak találgatni tudunk. A piskóta alapesetben darált dióval készül, de gyakori a mogyorós vagy mandulás liszttel készített változat is. Ezek között lehet olyan, amelyik simán csak a ledarált csonthéjast adja a tésztához, bizonyos változatokban azonban a tésztába a már megpirított mag kerül darálva.



Sacher

Egyfajta csokoládétorta, amely két réteg sűrű, nem túl édes csokoládés piskótatésztából és a közöttük lévő vékony réteg sárgabaracklekvárból áll. A tetejét és az oldalát csokoládébevonat borítja. A híres monarchiabeli cukrászkülönlegességek egyike. Franz

Sacher bécsi cukrászról kapta a nevét, aki a városi legenda szerint 1832-ben alkotta meg Metternich herceg kérésére. Bár Sacher ekkor mindössze tizenhat éves volt, a torta azóta is az egyik legkedveltebb bécsi tortaspecialitásnak számít. A receptet fia, Eduard Sacher fejlesztette tovább, amikor Demel udvari szakácsnál volt tanonc, majd maga is vállalkozásba fogott. Ez adott okot a későbbi pereskedésekre, hogy ki készíthet eredeti Sacher-tortát. A felek peren kívüli megegyezése alapján a bécsi Hotel Sacher csokoládépecséttel ellátott fadobozos tortája lett az „*Original Sacher-Torte*” védjegy.



Pörkölt

A pörkölt nevét jellegzetes alföldi pásztorételként, parasztételként egykorú szerzők az 1780-as évektől folyamatosan megemlítették és sajátos vonásának tartották, hogy őrölt fűszerpaprikával készítik. A gulyás, mint főzési módszer, már az 1700-as évek végén készen állott. A pörkölt a gulyások ételéből fejlődött magyar nemzeti étellé. Az Alföldön a paprikás hús, azaz pörkölt, akkor szorította ki a kásával készült húsos ételeket, amikor az a lakodalmi ételek rangjára emelkedett az 1830-as évek és az 1900-as évek között. A magyarság egyszerű földművelő népe eltanulva a receptet, a gulyások ételére már a „pörkölt” nevet kezdi használni.



A Red, Red Rose

O my Luve is like a red, red rose
That's newly sprung in June;
O my Luve is like the melody
That's sweetly played in tune.

So fair art thou, my bonnie lass,
So deep in luve am I;
And I will luve thee still, my dear,
Till a' the seas gang dry.

Till a' the seas gang dry, my dear,
And the rocks melt wi' the sun;
I will love thee still, my dear,
While the sands o' life shall run.

And fare thee weel, my only luve!
And fare thee weel awhile!
And I will come again, my luve,
Though it were ten thousand mile.

Egy piros, piros rózsa

Oh a szerelmem olyan, mint egy piros, piros rózsa
ez újonnan tavasz júniusban

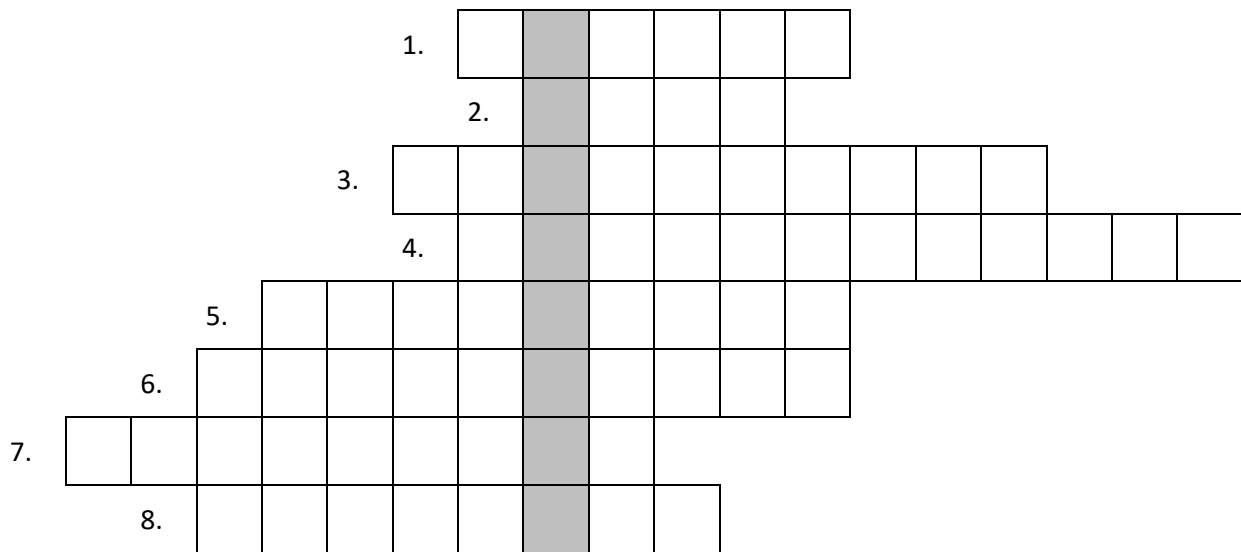
Oh a szerelmem olyan, mint egy dallam
amit édesem játszanak

annyira tökéletes vagy te szép kislány
annyira mélyen szerelemben vagyok
Én mindig szeretni foglak kedvesem
amíg a tengerek ki nem száradnak

amíg a tengerek ki nem száradnak kedvesen
és amíg a sziklák egybe nem olvadnak a Naptól
addig foglak szeretni kedvesen
ameddig az élet homokjai el nem futnak

te leszel az egyetlen szerelmem
mindig te leszel az
és eljövök ismét
szerelmem akkor is, ha 10 ezer mérföldre vagy.

Reformkori keresztrejtvény



1. A romantika a '.....' szóból ered
2. Az irodalomban központi szerepet töltött be. (műfaj)
3. A XIX. században Budapest
lett.
4. A magyar romantika ennek a személynek a
tevékenységéhez is köthető, Nemzeti dal szerzője.
5. A XIX. század legjelentősebb korstílusa.
6. Dobos C. József híres találmánya.
7. Ebben a században fontossá vált a személyiség,
eredetiség,
8. Széchenyi Ferenc által alapított Magyar Nemzeti
Múzeum és

Főszerkesztők: Udvari Arion
Tóth-Lakos Hunor

Találmányok: Pilinyi Szabolcs
Vida Márk Levente

Ételek: Csapó Hanna
Kristóf Panka

Sport: Huszár Dániel
Naszvagy Botond
Szász András
Vincze Levente

Költészet: Ádám Péter
Gecsey Bálint

Divat: Oszkai Fanni
Popowitch Fanni

Belpolitika: Kováts Bence
Losonczki Péter
Oszkai Boti

Építészet: Glaszner Vilmos
Pálmai- Halla Ádám

Hírek a nagyvilágból: Jámbor Ferenc
Oroszvári Alex

Oktatás: Halász Regina
Márton Csaba

Liszt Ferenc: Goór Katalin

A verset fordította: Debreczeni-Droppán Ákos
Pálmai- Halla Ádám
Pilinyi Szabolcs
Vida Márk Levente

Segített még az elkészülésben: Enyedy Réka

A nyomtatás készült: Halász Regina és Oroszvári Alex segítségével

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hí a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszokat! —
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kik szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Ki nek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a' láncznál a' kard,
Jobban ékesíti a' kart,
És mi még is lánczot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A' magyar név megint szép lesz,
Múltó régi nagy híréhez,
Mit rá kentek a' századok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sirjaink domborúlnak,
Unokáink leborúlnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

*Az 1848. március 15-én kivivott rajtóról
bárta után lejegyzetelt nyomatott
példány, s így a magyar szabadság első behatárolása.
Petőfi Sándor*